

Γνώσεις, απόψεις, πρακτικές ειδικών για την πρώιμη παρέμβαση στις αναπτυξιακές διαταραχές

Κοζυράκης Ε Λεωνίδα, Λογοθεραπευτής BSc, MSc.

kozyrakis@mail.gr

Περίληψη.

Σκοπός. Η εργασία αποτελεί μια προσπάθεια καταγραφής των γνώσεων και απόψεων των ειδικών πάνω σε θέματα ορισμού, αρχών και πρακτικών πρώιμης παιδικής παρέμβασης (ΠΠ).

Στόχοι. Αναλυτικότεροι στόχοι ήταν ο έλεγχος:

- του ποσοστού με το οποίο ταυτίζονται οι απόψεις των ειδικών στην Ελλάδα με τις αρχές της πρώιμης παρέμβασης,
- των γνώσεων τους σχετικά με τον ορισμό και το νομικό πλαίσιο που την περιβάλλει,
- της αντιστοιχίας των πρακτικών που εφαρμόζουν με τα πρότυπα καλής πρακτικής στην ΠΠ,
- αυτοαξιολόγηση των ικανοτήτων που απαιτούνται στην ΠΠ, με βάση τις προτάσεις της ASHA, 2003,
- της επίδρασης της ειδικότητας, των ετών εμπειρίας, των ετών εμπειρίας ειδικά στην ΠΠ στις απαντήσεις.

Αποτελέσματα. Το ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε διαδικτυακά σε γιατρούς και ειδικούς (N=186) φυσικοθεραπευτές, λογοθεραπευτές, ειδικούς παιδαγωγούς, εργοθεραπευτές. Περίπου οι μισοί από αυτούς γνώριζαν τον ορισμό, τις ηλικίες και τους πληθυσμούς της ΠΠ, ενώ οι περισσότεροι συμφωνούσαν με τις αρχές της, παρόλο που δεν τις εφαρμόζαν στην πράξη. Η περιορισμένη ενημέρωση για το νομικό πλαίσιο της ΠΠ και η μη χρήση ηλικιακά κατάλληλων διαγνωστικών εργαλείων δεν αποθάρρυναν τους περισσότερους να αυτοαξιολογηθούν με υψηλή επάρκεια στις δεξιότητες ΠΠ. Τις απαντήσεις φαίνεται να επηρέασαν η ειδικότητα και τα έτη εργασιακής εμπειρίας σε ειδικότητα και ΠΠ.

Τι γνώση προσθέτει η εργασία.

- Οι περισσότεροι θεραπευτές γνωρίζουν για την ΠΠ από τις προπτυχιακές σπουδές, άρα είναι αναγκαία η συμπερίληψη στην διδακτέα ύλη και η συνεχής επιμόρφωση για τα νέα δεδομένα.
- Υπάρχει απουσία σταθμισμένων διαγνωστικών εργαλείων για την ΠΠ.
- Οι θεραπευτές δεν είναι εξοικειωμένοι με το νομικό πλαίσιο, ώστε να ενδυναμωθούν και να εφαρμόζουν αυτά που ξέρουν.
- Η υψηλή αυτοαξιολόγηση συχνά δεν υποστηρίζεται από γνώση και συνεπή εφαρμογή κατευθυντήριων αρχών ή τεκμηριωμένης πρακτικής.
- Οι θεραπευτές μπορούν εύκολα να δημιουργήσουν θετική σχέση με παιδί και οικογένεια αλλά αρκετοί δυσκολεύονται να κατανοήσουν τα επαγγελματικά και οικογενειακά όρια.

Ευχαριστίες

Θερμές ευχαριστίες στην επόπτρια καθηγήτρια κα Μαρία Βλασσοπούλου.

Το πλήρες κείμενο της εργασίας είναι διαθέσιμο [εδώ](#).

Εισαγωγή.

Κατά την American Speech Hearing Association, ο όρος «πρώιμη παρέμβαση» χρησιμοποιείται για: «υπηρεσίες που παρέχονται σε παιδιά από την γέννηση έως τα 3 έτη και που βρίσκονται σε κίνδυνο ή παρουσιάζουν αναπτυξιακές δυσκολίες ή καθυστέρηση»¹. Οι βασικές κατευθυντήριες γραμμές της είναι ²

- Οι υπηρεσίες έχουν στο επίκεντρο την οικογένεια και προσαρμόζονται σε αυτή πολιτισμικά και γλωσσικά
- Οι υπηρεσίες υποστηρίζουν την ανάπτυξη και προωθούν την συμμετοχή των παιδιών στα φυσικά τους περιβάλλοντα.
- Οι υπηρεσίες είναι ολοκληρωμένες, συντονισμένες και διεπιστημονικές.
- Οι υπηρεσίες βασίζονται στα υψηλότερης ποιότητας διαθέσιμα δεδομένα.

Η ηθική προτεραιότητα της ΠΠ που δίνεται από τα Ηνωμένα Έθνη ³ επισφραγίζεται από τις τελευταίες μελέτες επίδρασης των πρώιμων εμπειριών στο ποια γονίδια θα ενεργοποιηθούν, απενεργοποιηθούν, ακόμα και αν θα εκφραστούν ⁴. Σε αυτά προστίθεται και η πλούσια ερευνητική της τεκμηρίωση, δείγμα της οποίας είναι η βελτίωση 0,5 έως 0,75 τυπικής απόκλισης σε παιδιά που λάβανε υπηρεσίες ΠΠ ⁵. Σύμφωνα με την προσέγγιση των αναπτυξιακών συστημάτων ⁶, η διαφοροποίηση και η αποτελεσματικότητα της ΠΠ έγκειται στην πορεία της παρέμβασης που ξεκινά από κάτω προς τα πάνω στο παρακάτω σχήμα:

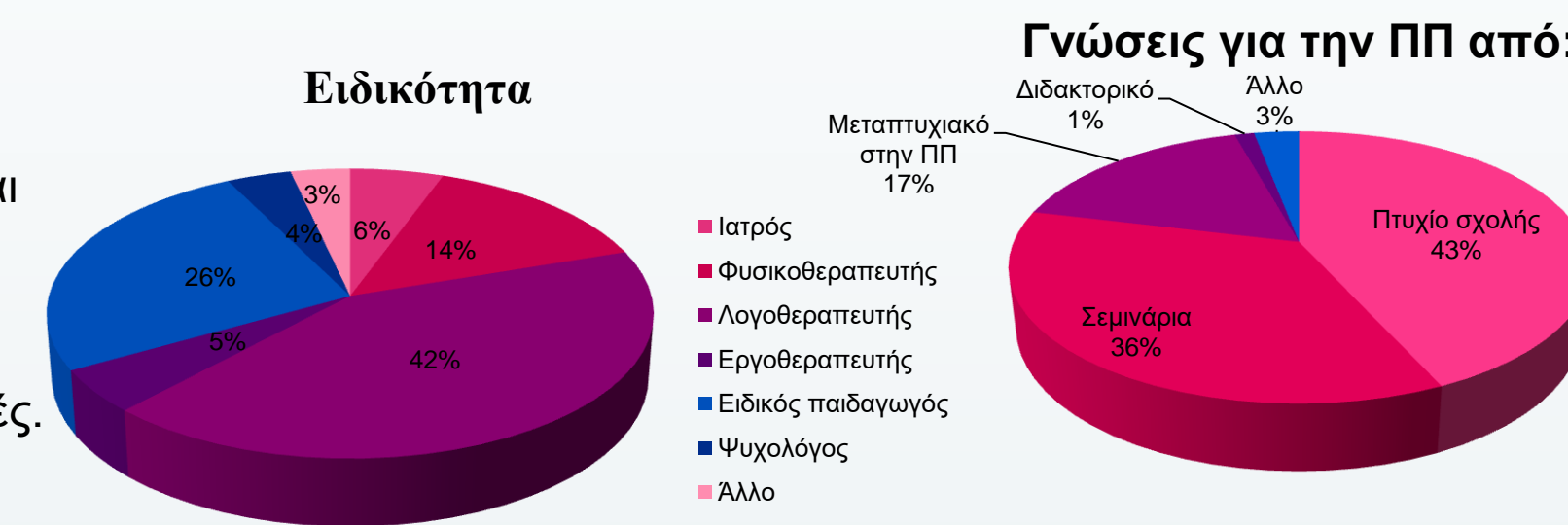
Μεθοδολογία.

Εργαλείο. Δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο 30 ερωτήσεων και διανεμήθηκε ηλεκτρονικά σε γιατρούς και θεραπευτές (Λ/θ, ε/θ, φ/θ) ειδικούς παιδαγωγούς και στους αντίστοιχους συλλόγους. Οι ερωτήσεις αφορούσαν έξι ενότητες:

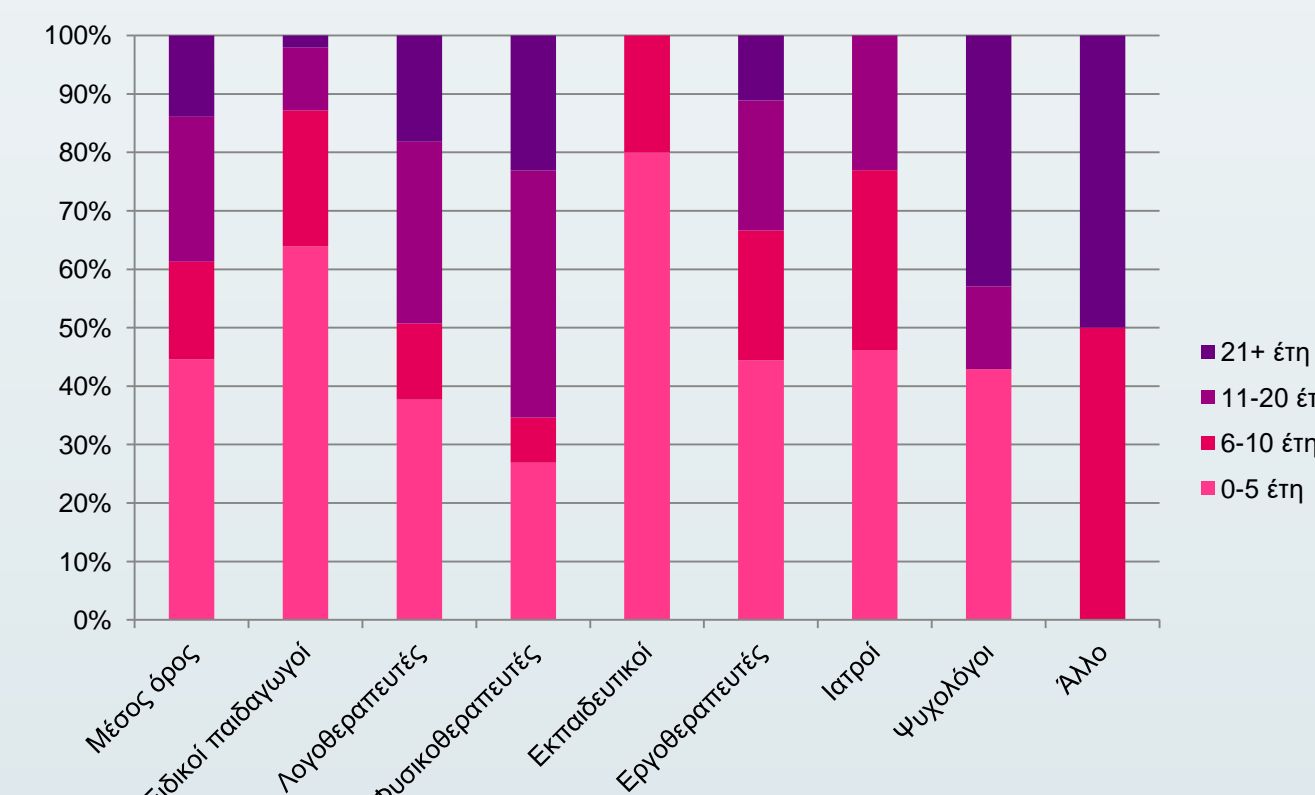
- δημογραφικές πληροφορίες
 - γνώσεις περί του ορισμού της ΠΠ,
 - των αρχών της ΠΠ,
 - τις πρακτικές στην ΠΠ,
 - αυτοαξιολόγηση στις θεραπευτικές δεξιότητες των συμμετεχόντων
- Δειγματοληψία.** Η δειγματοληψία διήρκεσε από 26/7 έως 1/9/2019, ήταν μη πιθανότητας και περιείχε δείγμα ευκολίας
- Στατιστική ανάλυση.** Χρησιμοποιήθηκε περιγραφική ανάλυση για τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτηθέντων και τις απαντήσεις, Έγινε ανάλυση του χ² για να βρεθούν πιθανές στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις δημογραφικών στοιχείων με χρήση της 23^{ης} έκδοσης του Statistical Package for the Social Sciences- SPSS της IBM.

Αποτελέσματα.

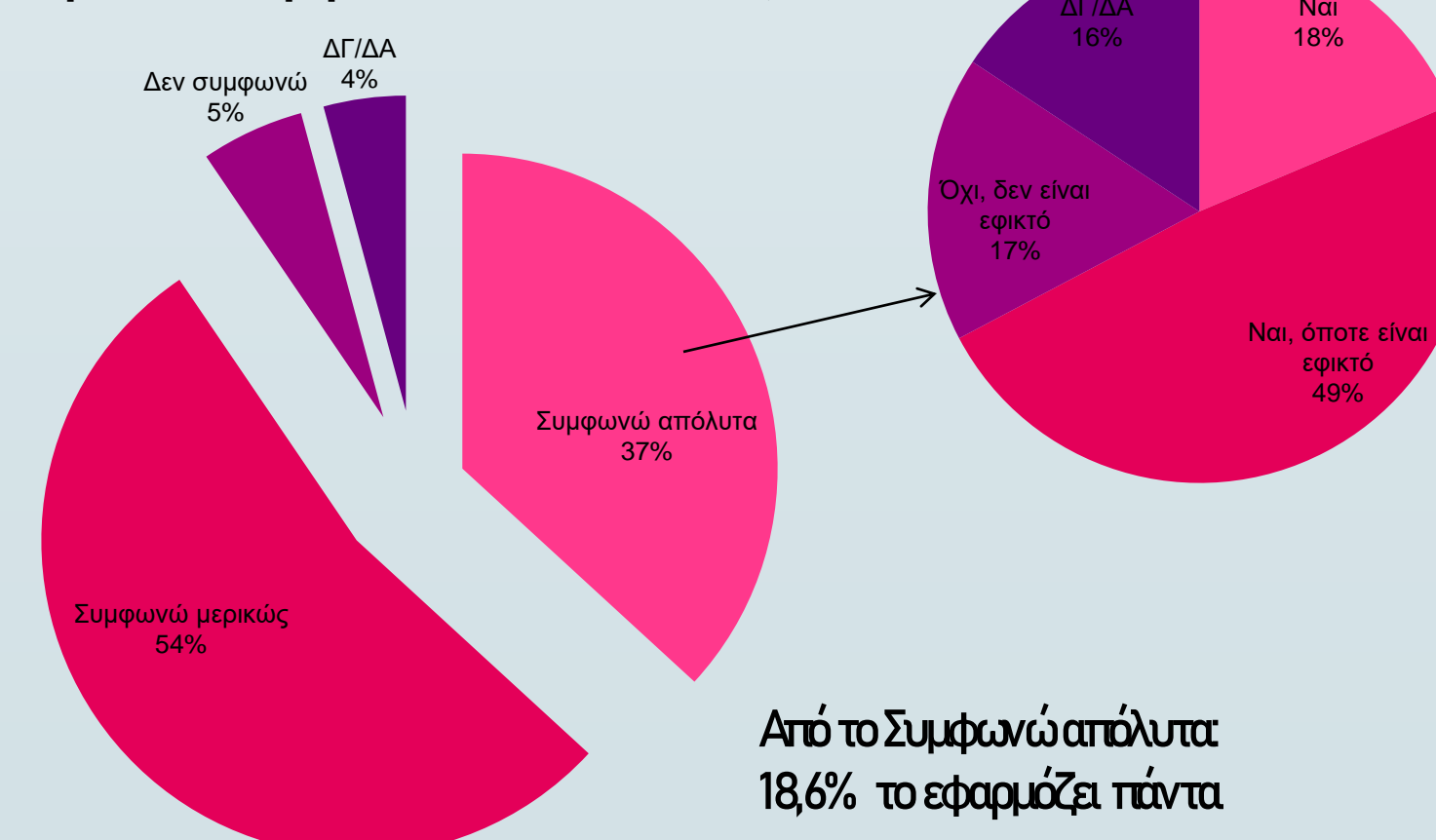
186 απαντήσεις 80% ασχολείται με ΠΠ

Εμπειρία ανά ειδικότητα

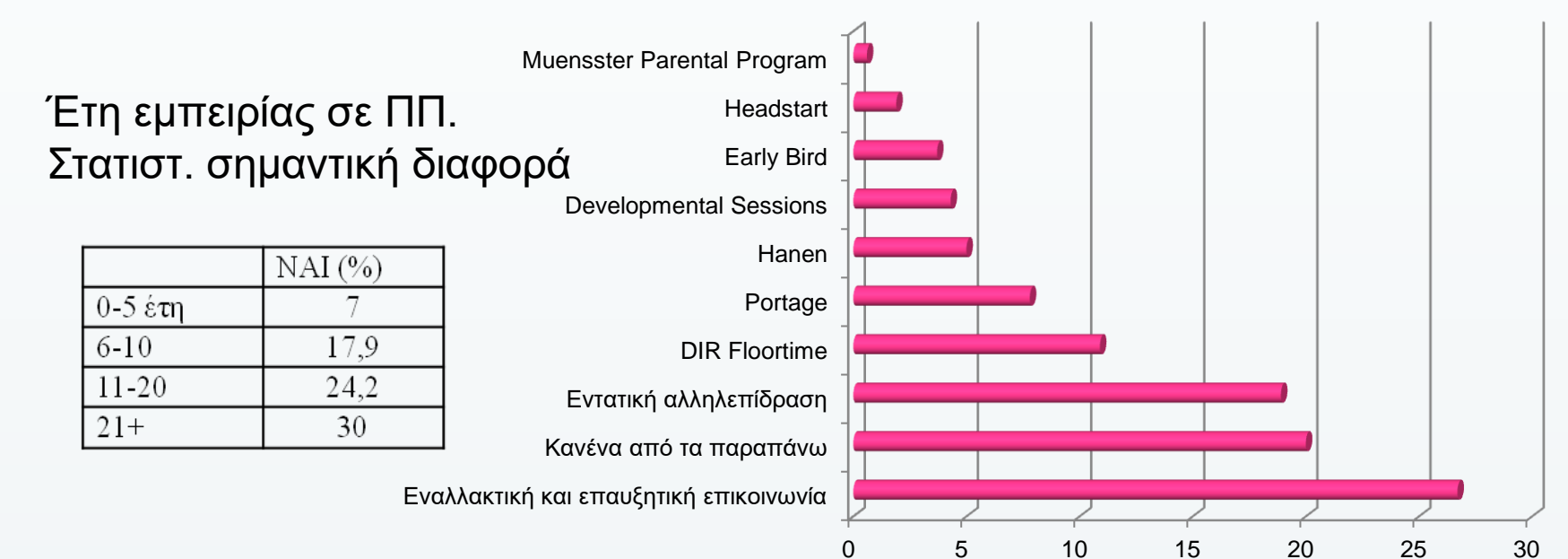

6. Είναι σημαντικό η ΠΠ να γίνεται στο φυσικό περιβάλλον του παιδιού;

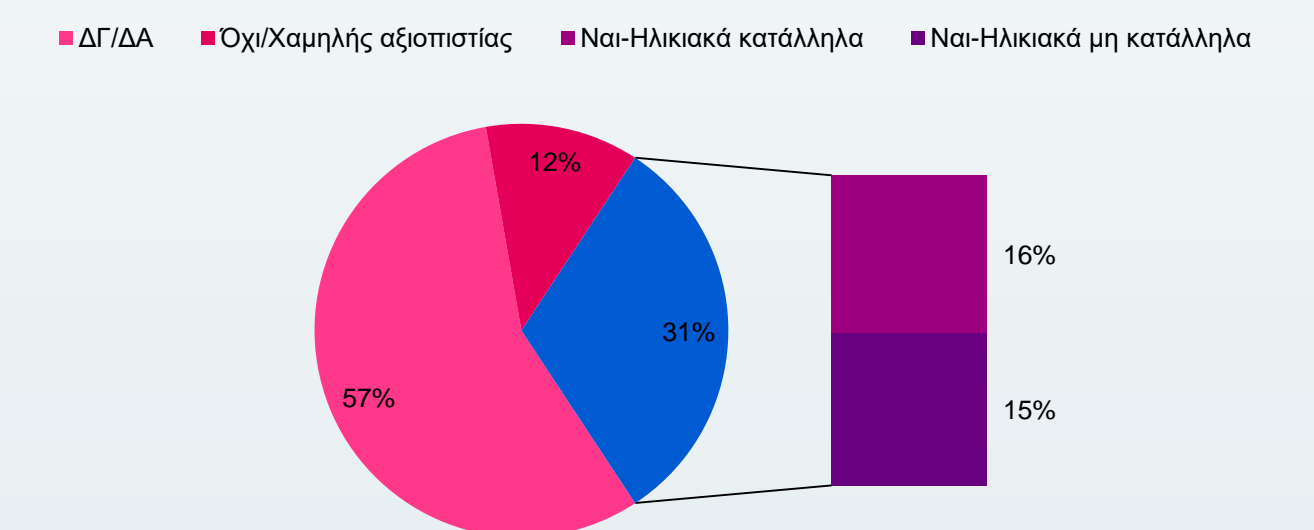

Από το Συμφωνώ απόλυτα 18,6% το εφαρμόζει πάντα

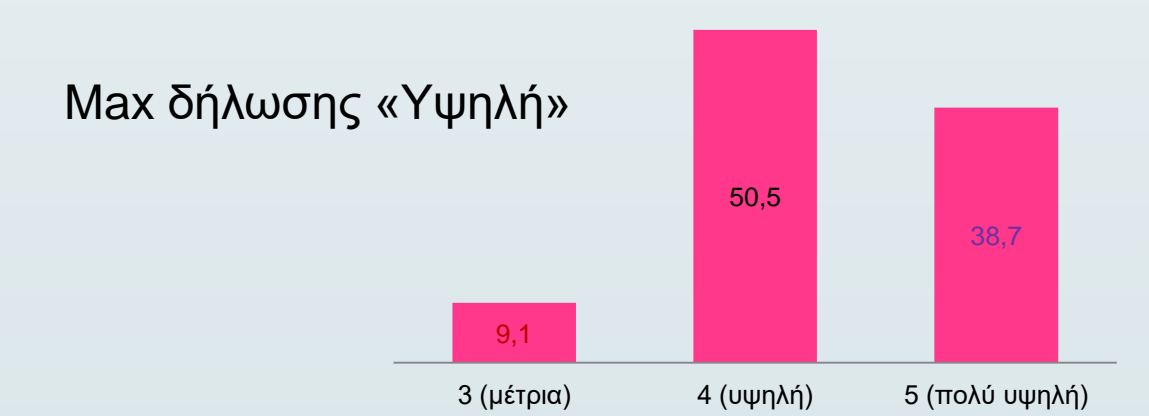
9. Έχετε χρησιμοποιήσει κάποιο από τα παρακάτω;

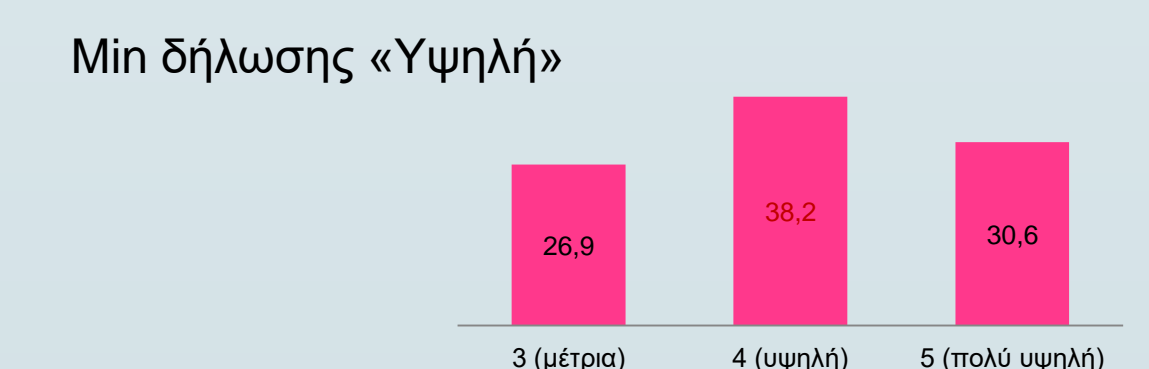
16. Διαγνωστικά εργαλεία στην ΠΠ.

19. Επάρκεια στην αλληλεπίδραση με τα παιδιά.

21. Επάρκεια στην κατανόηση επαγγελματικών και οικογενειακών ορίων.

Συμπεράσματα.

Συμπερασματικά, οι μισοί ερωτηθέντες είχαν επαρκείς γνώσεις και ήταν σε θέση να παρέχουν ικανοποιητικές υπηρεσίες πρώιμης παρέμβασης ενώ οι πρακτικές των περισσότερων εναρμονίζονταν με τις διεθνείς πρακτικές.

1.American Speech-Language-Hearing Association -ASHA (2003). Code of ethics (revised). ASHA Supplement, 23, 13-15 2.American Speech-Language-Hearing Association. (2008). Core knowledge and skills in early intervention speech-language pathology practice, ASHA ανακτήθηκε από <https://www.asha.org/policy/KS2008-00292/>. 3.United Nations (1994) The Salamanca Statement And Framework for Action on Special Needs Education, UN. 4.Zhang, T. Y., & Meaney, M. J. (2010). Epigenetics and the environmental regulation of the genome and its function. Annual review of psychology, 61, 439-466. 5. Guralnick, M. J. (1997). The effectiveness of early intervention for vulnerable children: A developmental perspective. American Journal on Mental Retardation, 102, 319-345 6. Guralnick, M. J. (2005). Early intervention for children with intellectual disabilities: Current knowledge and future prospects. Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities, 18(4), 313-324.